

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 48.

Költ Bétsben, Karátson Havának (Décembernek)
14-dik napján 1798-dik Efstendöbenn.

Török Birodalmi Tudósítások.

Valamint Albániábann, a' Butrintoi, Voinitzai, és Prevesai vidékeket, mellyek hajdann Velentzéhez tartoztak, el vette a' Fr. áktól a' Janninai Basa Aly: hasonlóképpen a' Szigetek közzül is, mellyek elébb Velentze' birtokábann vóltak, közelebb pedig a' Frantziákébann: el foglalt hármát, a' Orosz és Török egygyesült Hajóssereg, úgymint: Cerigó-t, Zanté-t és Cefalóniát. Tizenkét részfzerént hincsi ha-

D d d

jókból; részszerént Fregátokból, és mintegy 30 kisebb fegyveres hajókból áll az említett Sereg, és Növ. 2 dikánni, Korczira (Corfu) felé indúlt, mellyet már most blokiroz (bé-kerítve vart)

Egyiptomhoz lett érkezésekor Bonaparténiak, 24 ezer emberből állott az ő földi Serege; az Egyiptomiak ellenbenn nem állíthattak ki oly véletlenül történt meg-támadtatássok' alkalmatosságával egyszerre többet leg-fellyebb is nyóltz ezer Mamelukoknál, és egynéhány kóborló Arabs csoportoknál: nem tsuda tehát, hogy Egyiptomnak oly nagy részét foglalhatta el rövid idô alatt Bonaparte. — A' Rahmaniei, Dschebesei, és a' Kairó-meljéki verekedésekben el hüllott 's meg-sebesedett Egyiptomiaknak számát mintegy 3 ezerre teszik a' Fr. ák: de hogy nem kevés vólt a' Fr. áké is: fundamentomössann lehet gondolni.

(Az Ángliai Tudósítások szerént, mintegy másfél ezer embert vesztettek a' Frantziák Alexándria és Kairó között, mindenféle veszteségjeket ölfze-véve: Alexándria meg-vételekor is többet két száznál. Az Ánglusok' fogságába esett Fr. Hajós-Tisztek magok beszéllték az Ángl. Hajós-Tiszteknek, hogy a' szárazra való ki-szállása Bonaparte seregének, nagy siettséggel, következésképpenn rendetlenséggel is ment

véghez: mert félt Bonaparte, ne hogy a' ki-szállás közben támadódjék meg az Anglusoktól. Kérte vólt is a' Szerentsét: hogy tsak akkor ne hagygya el.)

El érkezvénn Konstantzinápolyba az új Nagy-Vezér Jussuf Basa, mindjárt meg fofztotta hívatallyától a' Jantsárok Agáját, a' ki gyanússá tette vala magát a' Frantziákhoz való szításról. Vifszta hívatta a' Kapudán Basát is, a' ki igen nagy kedvetlenségébe esett a' Portanak, a' Passman Oglu ellen szerentsétlenül folytatott hartzai által. — Az Erzerumi Helytartóság üressenn maradvánn, Jussuf Basának Nagy-Vezérségre lett emeltetése által: Seid-Achmet-Basa nyerte azt el, ki a' Császárnak egygyik Testvérhúgát tartja Feleségül.

Frantzia Országi Tudósítások.

A' Vendei belső had, alig fojtódott el, már ismét újra jelentgeti magát. Egy Párisi Újság, így ír ezen tárgyról: „Azokból a' sok gyilkosságokból, mellyek Vándéban történtek, méltánn lehetett gondolni, hogy belső háborúság' tüzének kell még ott lappangani: most már szinte lángot is vetett ezen tűz. Morbihánbann felessenn öfzfze-adták magokat a' Pártosok, 's Fourgeres Várossát ki akarták fegyveréből vetkeztetni. A' Respublika' napnyúgoti Osz-tályjainak Képviselő-Küldöttjei tehát kívántak mindnyájann, a' Törvényhozó Ifjabbik

D d d 2

Tanátsból Növ. 23-dikán; hadd terjeszt, hessék azon veszedelmet a' Tanáts eleibe. egy titkos Ülésbenn, mely kívánság teljesítődvénn, el végezte a' Tanáts: hogy a' Direktóriumot meg kell tudakoztatni: 1.) A' Napnyúgoti Ofztályoknak, mostani politikai állapotjuk felől. 2.) Az eránt: ha valyon az eddig hozott Törvények elegedendők e', az azon a' tájjon újra el kezdődött haramiaskodásoknak meg gátolására, 's a' szabadság' gyilkossainak meg zabolázására? — A' Direktórium felelt, mely feleletnek fel olvasása végett, újra titkos Gyűlés tartatott.

A' du Gard és Land nevezetű Ofztályokbann is mutogatja magát, a' Republikai intézetekkel való meg nem elégedés; hanem mind ezen nyughatatlankodásokat csak ugyan meg haladja még ez ideig a' Belgiomi támadás.

A' Mosa mellől írták Növ. 24-dikénn mint bizonyos dolgot, hogy az Anglusok a' Skáldis jobb partjára, munitziót, fegyvert, és Katonákat, kik között sok Lovasság is vagyon, szállítottak légyen ki. Az Insurgensek bátorsága ez által igen nagyon elevenedett, és azolta kétszerte inkább tartanak töllök a' Republikánusok, kiket már most ők kezdenek meg-támadni. A' Skáldis vize hozszábann minden erősebb helyeket, valamint a' Hoogstrati Hertzegebenn

's Kempenlandbann lévő minden erdőket is el foglalták. Sok derekasann körül sántolt Táboraik és Földvéraik vagynak nekik. Nyóltz naptól fogva több helyekenn estek tüzes tsatázások, mellyek mind a' két félnek sokba kerültek ugyan: mindazáltal nem egyéb következtést vontak magok után, hanem hogy az Insurgensek dühösségét még inkább nevelték egy felől, más részről pedig a' Republikánusok' el tsüggedését, mely oly mértékben vagyon, hogy sok Korpusok nem méréshzlik az Insurgenseket meg-támadni. Már nem is lehet többé rá beszélni a' Republikánusokat, hogy valami erdőt fel hajtsanak, miolta tapasztalták, hogy azok közzül, kik a' végre küldödtének el, kevesenn tértek vissza. A' Fr. Generálisok, hogy meg-tarthassák magokat, igen keménykednek, de éppenn ez a' nagy keménység még inkább neveli a' kedvelenséget 's az el tsüggedést. A' Generálisok tehát nem mervénn bizonytalanságra tenni ki magokat, kéntelenítették nagyobb részét a' kormányozások alatt lévő Népeknek Várakba szállítani bé, 's azoknak helyébe, a' Rénustól érkezett, 's még ezen hadat nem esmérő Katonaságot állítani. A' mi több, azt is beszélik: hogy sok Republikánus Katonák, neveztessenn Lovasok, kétségbe esésből az Insurgensekhez mennek által, a' kik igen

jól és minden fogyatkozás nélkül fizetik a' Legénységet.

Az Insurgensek' dolga, így ír továbbá a' Móza-meljéki Levél: ezen környülállásoknál fogva, oly jó karbann vagyon, hogy alig ha Flandriát és Brabántziát nem választják ismét had folytató-helyekké, mivel ottan minden Városok úgy fel vagy-nak lázzadva: hogy a' Republikánus Se-regnek elég bajos lesz, tsak fenn tartani is a' tsendességet. Azonban, Námur, Luxemburg és Trier vidékeinn is napról napra rettentőbbek kezdenek lenni az Insurgensek. Még ugyan semmi nagy ütkö-zetbe nem botsátkoztak: hanem tudják ök apróbb tsaták által is fárasztani és gyen-gíteni a' Republikánusokat.

Azonbann a' Brüsszeli Tudósítások sze-rént, egy tüzes ütközet vólt Név. 23-di-kánn, és más nap Generális Beguinot oly értelmű Híradást tett közönségessé: hogy az Insurgensek, kik eddig a' Republikánu-sok' fze me elibe nem kerültek vólt, és magokat Kempenlándba vonták el, egész-szen meg-verettettek. Egy Korpusa a' Re-publikánusoknak, Hollandiából, Gheel, Mool, és Meerhout felé nyomúlt előre, és egy más Antwerpiától jött. Ezen két Seregoztályok, az Insurgenseket keményen meg-támadták, és írtóztató vérontást vit-tek véghez, 6 százat meg-ölvén, és mint-

egy annyit el fogvann; avagy meg-sebesít-
vén közzülök; de már a' tapasztalásból le-
het által látni, miképpen lehessen ezenn
hírnek-hinni, mellyel ellenkeznek magok-
nak a' Republikánusoknak utolsó rendelé-
sei és mozgásai.

Belgiombann a' Fr. Direktórium, el
fogdostatja már a' Katonáknak való Legé-
nyeket, 's erőss őrizet alatt küldözi őket
a' Helv. Fr. Sereghez.

Frantzia - Országban, az oly Szülék-
hez, kiknek Fiaik el rejtették magokat a'
fegyverfogás és Sereghez való küldetés elől,
Lovas - Katonák küldődnek, kiket is, lo-
vaikkal egygyütt tartoznak tartani a' Szü-
lék, és naponként 3 lívert fizetni nékiek,
míg vagy vizsza nem szerzik el tűnt Fiai-
kat, vagy az efféle terheltetés által el nem
szegényednek.

Helvétziai Tudósítások.

Lucerna Városábann, nagy meg-ille-
tődéssel jelentette a' Direktórium Növ. 12-
dikénn a' Törvényhozó - Tanátsnak, hogy
a' 18 és 25 éltendősök között lévő Ifjak,
a' kik katonai gyakorlásokra fel - kívánód-
tak, feles számmal kérnek paszszust, 's
el hagygyák a' Helvétziai földet; 's kér-
te egyfzersmind a' Tanátsot, hogy találjon
ki erányos eszközöket, ezen hazafiságtalan-
ságnak meg-orvoslására. A' Tanáts tehát

egy Kommissziót nevezett ki, mely adná a' maga vélekedését ezen Kérdés eránt: Ha valyon a' Kiköltözést, kell e' akadályoztatni, avagy nem? — Ezen Kommisszió, Növ. 15-dikénn, következő értelmű vélekedését adta: „Úgy lehet nézni a' kiköltöző Ifjakat, mint gyáva, hiti-szegett, és a' Helvétziai névre méltatlan Személyeket, kiknek el szökését meg akarni akadályoztatni, illetlen dolog volna, a' Helv. Respublika' Elöljáróihoz, 's javasolta: hogy semmit se' kell felelni a' Direktóriumnak. De egészszenn különbözőképpenn ítétek más Tagok. Pellegrini helyesnek ítélte ki-hirdettetni: „ hogy meg-engedődik minden gazembereknek el hagyni a' Hazájokat. “ Huber és Suter nevű Tagok, leg hathatóssabbann vitatták, mely szükséges legyen, erányos tilalmazó - törvényeket hozni e' részben. A' Tanáts tehát azt végezte: hogy nem kell el fogadni a' Kommissziónak elő-adott vélekedését, hanem más vélekedésnek ki-dolgozását kell bízni, Pellegrini, Huber, és Suter Polgárokra.

A' Helvétziai földönn lévő Fr. Katonáság eránt oly Tudósítást vett a' Helvétziai Direktórium, a' Pári'sitól, hogy az, egy részét teszi a' Mognntziai Seregnek, Massena Generálisnak különös kormányozása; és Jourdan Generálisnak közönséges Fővezérsége alatt.

Az új Fr. Követ Polgár Perrochel, Név. 17-dikénn mutattatott bé a' Direktóriumnak, a' Külső dolgokra ügyelő Minister Polgár Begos által, mely közönséges audientziánn jelen vólt a' Helvétziai Fr. Kormányozó Generális Schauenburg is és a' Spanyol Követ Camano Úr. A' Fr. Követ, azt mondta a' többek között, a' Direktóriumhoz tartott Beszédében: hogy az ő küldetetésének czéllya, meg-erősíteni hova tovább Fr. Ország és Helvétzia között a' barátságot, és a' két Republikák közt kötött Frigynek szentül telyesíteni minden Tzikkelyeit, 's különössenn azt, mely, a' Helv. Republikának más-tól nem függő magauraságát határozta meg. — Hasonló hangonn felelt a' Helv. Direktórium' Elölülője Polgár Laharpe is.

A' nevezett Követnek Lucernába lett érkezéséről úgy tudósította vólt a' Direktórium Név. 10-dikénn a' Törvényhozó-Tanátsot, mint annak jeléről: hogy a' Spanyol Udvar egészsz czeremóniával meg-esmért a' Helv. Republikát, Republikának.

A' Feudális jusok' el töröltetése eránt hozott Végzését az Iffjabbik Törvényhozó-Tanátsnak, helybe hagyta az öregebbik Tanáts is.

Hogy a' Fr. Republika el akarna idegeníteni a' Helv. Republika' földjéből: ezt merő hazugságnak hirdettette ki a' Tör-

vényhozó-gyűlés; és az efféle költeményeknek koholót, 's gonosz czélből való hirtelőt, oly büntetéssel fenyegette meg, mint a' millyen szokott lenni, a' Köztsendesség' és Haza' ellenségeié.

Portugalliai Tudósítások.

Lisbonából írják: hogy Anglus Kapitány Sir James Saumarez, Orion és Thezeus nevezetű Anglus hadi hajókkal, nem különbenn az Admirális Nelson által Abukirnál nyertt Fr. hajókkal, a' Tagus vizére Lisbona alá érkezett Oct. 27-dik napján. Tsak a' Peuple Souverain nevű nyereség-hadi-hajó maradt Gibráltárnál, mely is ott Tár-hajónak fordítottatott. Növ. 5-dik vagy 6-dik napján szándékozik Sir James Saumarez az Orionnal Anglia felé indulni.

Egy Portugalliai Kereskedő-hajó, mely, az Atlanticum tengerenn fekvő Azores, és Madera nevezetű Szigetektől, egy Fregátnak védelme alatt indult: Növ. 1-ső napján a' Lisbonai Kikötőhelybe szerentséssén érkezett. A' Fregát, útjában diadalmaskodott is: mert egy 16 ágyús Frantzia Rábló-hajót el fogott, mely annakelőtte egy Portugallus szállító-hajót kapott vala el.

Olasz Országi Tudósítások.

Rómából, Növ. 24-dikénn írták: hogy mind a' két Törvényhozó-Tanáts'

nyugvó napjai el telvénn, újra hozzá kezdett Növ. 16 dikánn az Üléstartáshoz. — A' Belső dolgokra ügyelő Minister Polgár Zanotti, el kéredzyénn a' Ministériomból, helyébe a' Konzulátus, a' Tevere nevű Ofztálynak eddig volt Polgári Bíróját Elia Pacet nevezte Ministerré. — Fr. Generális Championét Növ. 19 dikénn Rómába érkezvén, mindjárt által vette a' Róma vidékeinn egybe gyült Seregek Kommandóját. Véle egygyütt érkeztek Generális Lemoine, Kellermann, Monnier, Rey, és Keller is, és még Generális St. Suzannét 's Dühemet is várták oda. — Naponként gyülekeznek a' Római földre, több több Fr. Sereg-Ofztályok is, úgy hogy már mintegy 60 ezerre megyen az ott tanyázó Fr. Katonaság' száma. — Növ. 20 dikánn mutatott bé szokott czeremóniával a' Consulátusnak Generális Championet, ki is a' Fr. Direktórium' nevébenn, óltalmat, és védelmet ajánlott a' Római Respublikának.

Korczirai Fr. Vezér Chabautnak az Adjutánsa, Növ. 26 dikánn Ánkónaba érkezett, 's onnét Párisba igyekezik. Az egygyesült Orosz, 's Török Hajósseregen keresztül (mely már most Korcziránál van) kellett magát el lopni; hanem azt állítja, hogy azon Sziget elegendendőképpenn védelmezheti magát.

A' Római Respubliká' széleihez közel álló Nápolyi Seregnél, a' Királyi Her-

tzegné szerentsés szülésének öröm-innepe, ágyúkból 's puskákból adott szálvékkal is jelesítettvénn: ezen tüzelés, oly hírekre szolgáltatót alkalmatosságot, mintha viadatra kelt volna a' dolog; holott még Növ. végéig mind a' két rész egészsz tsendességben volt.

A' Római határoknál, nevezetessenn Soránál álló Nápolyi Seregnek meg- vizsgálása után vizsza-tért a' Király Nápolyba, éppenn midőn az Udvar, a' Hertzegáfszony szerentsés szülésének öröm-innepénn egészsz Gálábann volt.

Ankonából Növ. 24-dikénn: — „Három Velentzei hajók, a' mellyekenn 3 ezer főből álló Fr. földi Katonáság vagyon, Korczira Szigetéhez akartak indulni az ide való Kikötőhelyből: de már most nem mernek ki-mozdúlni, minekutánna meghallották, hogy körül van véve Korczíra, az Orosz és Török egygyesült Hajósseregtől.

Livornóból Növemb. 28-dikánn: — „Hogy a' mi Varosunkat és Kikötőhelyünket, Fr. ák ne foglallyák el, a' mint tselekedtek vala két esztendővel ezelőtt: Ánglus Admirális Nelson indúlt partjaink felé, A' Római Respublikához tartozó Civita-vecchiai Kikötőhely ellen is hasonló készüléteket tétetett.

(Már az újabb Tudósítások szerént,

benn is voltak az Anglusok Livornóban
Nóv. 30-dikán.)

Elegyes Tudósítások.

Rastadtban a' Német Deputáció,
Dec. 4-dikére készítette el a' Fr. Követ-
séghez szóló válaszfát, melyben meg-
újította előbbeni kívanságait.

Az Angliai Ország-gyűlés' Üléseinek
Nóv. 20-dikán újra lett el kezdődésekor,
a' mely hathatós Beszédet tartott a' Király:
oly tsapásnak mondotta abbann, Nelson'
győzedelmét a' Fr. ákra nézve, a' melynél
fogva, ha más Hatalmasságok' segítsége
is hozzá járuland, az Anglus, Orosz, és
Török Udvarok' törekedéseivel: bizonyos-
sann: egész Európanak nyugodalmat le-
het szerezni. — A' hadi költségek eránt
jelentette a' Király, hogy azok ugyan to-
vábbra is szükségesek: de egyfersmind,
nagy meg-nyugovását nyilatkoztatta azon,
hogy a' meg-kívántató summát nagy meg-
erőltetés nélkül bé lehet szerezni, a' jö-
vedelmek bővségéhez, és az Országban
uralkodó Nemzeti lelkiséghez képest. Már
Irrlandiában is egészen el van fojtva a'
párütés, mellyet a' Fr. ák támasztottak.

Béts.

Amália Föhertzegeasszony' betegségé-
nek veszedelmes körülállásaihoz képest,

fel-adódott Ő Főhertzezségének az Utólsó-
kenet is tegnapelőtt estve felé, az egészsz
F. Udvar' jelenlétébenn.

Tegnapelőtt ide-érkezett Budáról, Ná-
dor Ispány Ő Kir. Főhertzezsége, 's el kí-
séri Ő Felsegeket Brünnbe, az oda érke-
zendő Orosz Sereg' meg-nézése végett, ho-
vá sok fő Gavallérok is mennek innét,
úgy mint, Hertzeg Kaunitz; Lichtenstein;
Eszterházy, 's a' t.

A' Magyar Kir. Testörző N. Seregből:
Kapitány Batskafalvi Batskádi Bálint Úr,
Dec. 16 dikánn reggel indul Brünn felé,
12 Hadnagy Urakkal, kiknek betses ne-
veik: Szabadhegyi; Jezerniczky József;
Stettner Gábor; Matyasovszky; Nattly;
Hrabovszky; Vitéz; Pogány; Dessöffy;
Tarnótzai József; Verhás; és Teschenberg.

Ő Felsege méltóztatott az Iffjú Gróf
Kollonits László Ts. Kir. Kamarás Úr Ő
Nagyságát, tegnapi napon Nádorispányunk
Ő Kir. Fő Hertzezsége mellé nevezni Ka-
marás Úrnak.

* * *

Jelentés.

E' folyó hónapnak 4-dikén közlött Jelen-
tésünkben meg ígértük Egyiptom mappájának
rézre való mettzetését, a' melyet már való-
bann le is rajzoltattunk vólt, midőn észre
vettük, hogy Olvasóinknak egy olyan map-

pára is szükségek lészén, a' mellyen világosan lehessen látni, honnan indúlt ki, 's merre ment Bonaparte hajós Serege Egyiptomba; és annak el foglalása után merre szándékozott útját venni? Ki-mettzettetjük tehát először is a' régi Világnak, az az Európának, Asiának és Afikának Képét, a' mellyenn gyönyörűséggel szemlélheti kiki, Napkeleti-Indiát minden nevezetesebb Várossaival egygyütt, melyek mint meg annyi Kintés-tárházai az Anglusoknak, de a' kiknek terhes hajói tsak öt hónapi hajókázások után érkehetnek Angliába, azon nagy Kerület miatt, mellyet kellett tenni Afrika körül. Kedves dolog lészén meg látni a' sokkal kurtább útját is a' Napkeleti Indiába való Kereskedésnek, Egyiptomon, 's a' veres tengerenn keresztül: és Bonaparténak az oda erányzott útazásábann támadt véghetetlen sok akadályait. Ezen mappát követni fogja Egyiptomnak különös Mappája, a' mellyenn le lefűz rajzolva a' veres tengernek azon része is, a' mellyenn keresztül ment az Izráél' népe; a' Sinai hegye 's a' t. Ezen Mappáknak is olyan nagyságok lészén, mint a' millyenbenn le küldöttünk már egynehányat a' N. m. Vármegyék Mappái közzül, melly egy formájú, 's nagyságú Mappákból idővel, egy Atlás válhatik. A' mikor idegen Országok Mappáival kedveskedünk, akkor a' Nem. Vármegyék Mappái közzül kevesebb számúakkal szolgálhatunk, a' felette sok költségeinkre való nézve, de szolgálunk még is annyival mindenkör, hogy ígéretünk erányos telyesítése, hijánosságot nem szenved. Ha látjuk, hogy Egyiptom' Mappájánn nem lenne elegendő hely a'

Piramisoknak; a' Pompéjus Oszlopának: a' Kleopatra Obeliscussának; Alexándria, Nagy-Kairó, a' régi Memphis, és Thebe Városai plánumainak, vagy egyéb régiségeinek, a' Fáraó, 's József meg-maradott épületeinek; a' Nilus' áradása' merő oszlopának; a' Kóborló Arabsoknak; a' meg-terhelt Tevéknek 's a' t. le-rajzolására, akkor le fogjuk ezeknek Képeit különös réz táblára metztettetni; 's Erd. Előfizetőinknek, leg kissebb különös fizetésnek kívánása nélkül le küldeni, a' régiségeknek kellemetes meg-magyarázásával 's előadásával egygyütt. — A' mi az Újságokat illeti, azokat az új levelezők' írásaiból, 's egyéb hiteles kútfökből merítvénn, igyekezünk, a' már fel-épült Segítő-Társunkkal egygyütt olyan tüzzel írni, a' millyent meg-kívánnak ezen íszadnak utolsó esztendeibenn magokat ki-fejteni akaró nagy történetek.

A' betűkre nézve ugyan bajos a' különböző kívánságokat tellyesíteni: mert ki nagyobbat, ki apróbbat kíván: mindazáltal igyekeztünk e' részben közép-utat találni, és már a' következő új esztendőtől fogva úgy intézzük Hírmondónk' nyomtatását, hogy azt mind a' kissebb betűknek Kedvelői tellyes meg-elégedéssel, mind pedig az öreg Olvasók is könnyen el olvashassák.